

NR 3/2021

MARZEC 2021

SKALPEL

BIULETYN WOJSKOWEJ IZBY LEKARSKIEJ

ISSN 1230-493x

Nakład 4010 egz.

Egzemplarz bezpłatny

Sprawozdania organów WIL z działalności w 2020 r.

Projekt budżetu WIL na 2021 r.

Kolędy i pastorałki pod szpitalem w Żarach

Wino jest tolerancyjne

Polecamy książkę naszego Kolegi, **ppłk. w st. spocz. dr. hab. n. med. Andrzeja Krupienicza**, absolwenta XV kursu Wojskowej Akademii Medycznej.

Książka jest zbiorem esejów odkłamujących historię Polski. Praca ma charakter polemiczny, a jednocześnie naukowy. Wszystkie stwierdzenia zawarte w książce mają umocowanie w źródłach historycznych i archeologicznych.

Redakcja Skalpela

Andrzej Krupienicz

Drugi chrzest Króla

Mieszka I

Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza

Podchody

Była kiedyś taka podwórkowa gra, nazywała się podchody, a polegała na tropieniu uciekającego przeciwnika, gdy tymczasem on wciąż utrudniał pościg. Jak patrzę na sytuację między naszym rządem a samorządem, to wygląda jakbyśmy wrócili do tamtych czasów. Zabranie głosu przez naszych przedstawicieli

w czasie posiedzenia Komisji Zdrowia to prawdziwe wyzwanie, legislacja piorunująca – krótki czas na analizę i zgłoszenie uwag i właściwie już przegłosowane, jakby te uwagi były tylko pro forma. Problemy związane z pandemią to masa wyzwań w służbie zdrowia i wciąż niezalutwowane problemy. Sprawy edukacji, wypłat przyznanych wcześniej dodatków, lekarze cudzoziemcy a sprawa PWZu itd.

... Naprawdę się dzieje.

Tymczasem szczepienia grupy 0, przebiegające w atmosferze niezdrowych emocji, kończą się już dla większości z nas, i bardzo dobrze że chociaż to...

W Naczelnej Izbie Lekarskiej oprócz prac związanych z ustawami zmienił się Wiceprezes oraz trwają przygotowania do 100-lecia samorządu, które planowane jest na grudzień.

W naszej izbie rozpoczęły się przygotowania do przyszłorocznych wyborów, Komisja Wyborcza ruszyła do pracy zgodnie

z kalendarzem ustalonym przez Krajową KW i na najbliższym posiedzeniu utrwalone zostaną rejonowe wyborcze i ich wielkości, a także proporcje mandatowe. Do końca roku wszystko będzie jasne i marzec 2022 zakończy obecną kadencję.

Wamole wciąż trzymają się razem i bardzo jestem z nas dumny, bo to jest wartość dla której warto oddychać pełną piersią. Szpalta dzisiaj nie za długa, bo jeszcze wewnątrz numeru sprawozdania i inne dokumenty związane z nadchodzącym zjazdem budżetowym, który odbędzie się tak jak w ubiegłym roku, czyli bez spotkania na sali, niestety.

Pożegnajmy się słowami Johna Marsdena:

W sumie jedyne rzeczy, które mają w życiu znaczenie, są cholernie proste. Rodzina, przyjaciele, bezpieczeństwo i zdrowie.

I tego nam wszystkim życzę

Wasz Prezes
ppłk rez. lek. **Artur Płachta**

Podaruj swój 1% podatku

Koleżanki i Koledzy!

Bardzo dziękuję za przekazanie na moje konto 1% należnego podatku w ubiegłym roku. Dzięki tym wpłatom mogę korzystać z niezbędnej w moim schorzeniu rehabilitacji (od 1997 roku choruję na stwardnienie rozsiane).

Jestem Wam bardzo wdzięczny za dotychczasową pomoc i ośmielam się prosić o wsparcie również w tym roku.

Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego Oddział w Łodzi, KRS 0000049771 z dopiskiem Jerzy Mikołajczyk.

Z wyrazami szacunku
Jerzy Mikołajczyk
emerytowany lekarz wojskowy

SKALPEL

nr 3/2021

marzec 2021

WYDAWCA:

Wojskowa Izba Lekarska
ul. Edwarda Jelinka 48
01-646 Warszawa

e-mail:

wojsko@hipokrates.org

www.wojskowa-il.org.pl

tel:

22 621 12 11

22 621 04 93

Konto WIL:

PKO BP S.A., IX O/Warszawa
50 1020 1097 0000 7802 0001 6741

Redaktor naczelny:

Jacek Woszczyk

j.woszczyk@gmail.com

tel. 602 702 038

Redakcja Skalpela:

redakcjaskalpela@gmail.com

Rada redakcyjna:

Artur Płachta

Jerzy Aleksandrowicz

Jan Błaszczak

Renata Formicka

Kolegium redakcyjne:

Jacek Woszczyk

Mariusz Goniewicz

Kazimierz Janicki

Konrad Maćkowiak

Janusz Wasilewski

Fot. na okładkach I i IV:

Jacek Woszczyk

Opracowanie graficzne, skład, łamanie i druk:

 LM Promotion

www.LMPromotion.pl

Tel. 663 664 440

e-mail: biuro@LMPromotion.pl

Nakład: 4010 egz.

ISSN 1230-493x

Redakcja zastrzega sobie
prawo dokonywania skrótów
i zmian redakcyjnych
w nadsyłanych tekstach.

Redakcja nie ponosi
odpowiedzialności za treść
listów do redakcji, ogłoszeń
i reklam.

Spis treści

Szpalka Prezesa	1
Posiedzenie Rady Lekarskiej WIL.....	3
Sprawozdanie Prezesa RL WIL z działalności Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej w 2020 r.	5
Sprawozdanie Sądu Lekarskiego Wojskowej Izby Lekarskiej z działalności za rok 2020.....	10
Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej Wojskowej Izby Lekarskiej za rok 2020.....	12
Ogólny Projekt budżetu Wojskowej Izby Lekarskiej na 2021 r.	13
Szczegółowy Projekt Budżetu Wojskowej Izby Lekarskiej na 2021 rok	14
Z redakcyjnej poczty.....	16
Kolędy i pastorałki rozbrzmiały pod szpitalem.....	17
Veni, vidi, vinum (cz. XXVII).....	18
Pamięci ppłk. lek. Jacka Białokozowicza– specjalisty ortopedii i rehabilitacji medycznej.....	20
Jan Bogumił Gudeit – farmaceuta wojskowy Księstwa Warszawskiego (cz. II)	21
Zachowajmy Ich w naszej pamięci	24

WOJSKOWA IZBA LEKARSKA

(www.wojskowa-il.org.pl)

Prezes RL WIL:	ppłk rez. lek. Artur Płachta
Wiceprezesa RL WIL:	ppłk rez. dr n. med. Stefan Antosiewicz ppłk w st. spocz. prof. dr hab. n. med. Eugeniusz Dziuk ppłk rez. dr hab. n. med. Mariusz Goniewicz ppłk rez. lek. dent. Marzena Mokwa-Krupowicz
Sekretarz WIL:	ppłk rez. dr n. med. Piotr Jamrozik
Zastępca Sekretarza WIL:	ppłk rez. lek. dent. Jacek Woszczyk
Skarbnik WIL:	gen. bryg. dr n. med. Piotr Dziegielewski
Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej:	ppłk w st. spocz. prof. dr hab. n. med. Jan Błaszczak
Przewodniczący Sądu Lekarskiego WIL:	ppłk rez. dr n. med. Jerzy Aleksandrowicz
BIURO WIL (wojsko@hipokrates.org)	
Dyrektor Biura WIL:	mgr Renata Formicka 22 621 04 93 22 621 12 11 w. 105
Główna księgowa:	p.o. mgr Renata Formicka
Rejestr Lekarzy:	mgr Edyta Klimkiewicz 22 621 04 93 22 621 12 11 w. 103 kom. 793 830 360
Doskonalenie zawodowe:	mgr Katarzyna Stankiewicz 22 621 04 93 22 621 12 11 w. 107 kom. 793 830 362
	mgr Edyta Klimkiewicz 22 621 04 93 22 621 12 11 w. 103 kom. 793 830 360
Praktyki prywatne:	Bogusława Różycka 22 621 04 93 22 621 12 11 w. 102 kom. 793 830 360
Składki członkowskie księgowość:	mgr Katarzyna Stankiewicz 22 621 04 93 22 621 12 11 w. 107 kom. 793 830 362
Biuro RZOZ:	mgr Beata Staniszevska 42 664 43 52
Biuro Sądu Lekarskiego:	mgr Bogdan Sieradzki 22 621 04 93 22 621 12 11 w. 110 kom. 793 830 361

Posiedzenie Rady Lekarskiej WIL

w dniu 5.02.2021 r.

W posiedzeniu Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej wzięło udział 19 jej członków, dyrektor biura WIL, mgr Renata Formicka oraz mecenas Andrzej Niewiadomski. Spotkanie odbyło się w formie hybrydowej. Obrady Rady Lekarskiej otworzył Prezes Artur Płachta, przedstawił porządek posiedzenia. Po jego zatwierdzeniu omówiono:

- problemy ze zgodami Ministerstwa Zdrowia na wykonywanie zawodu lekarza i lekarza dentystry osób pochodzących spoza Unii Europejskiej. Znane są przypadki, gdzie osoby pragnące pracować w Polsce, podpisując dokument o znajomości języka polskiego, zgłaszają się do izb lekarskich w celu uzyskania PWZ ze swoimi pełnomocnikami, bo...nie rozumieją języka polskiego.

NRL postanowiła ujednoczyć procedury postępowania z obcokrajowcami spoza UE, którzy chcą wykonywać pracę na terenie Polski. Takie procedury są opracowywane przez NIL. Obowiązek wydawania PWZ spada na izby okręgowe. Następny problem z takimi osobami dotyczy tych, którzy takiego PWZ nie otrzymają, natomiast będą mieli zgodę ministerstwa na pracę. Takie osoby nie będą mogły skorzystać z ubezpieczenia OC z racji wykonywania zawodu i odpowiedzialność za nich będą musieli wziąć zatrudniający ich dyrektorzy podmiotów. Jest także propozycja, aby o braku ubezpieczenia takich pracowników informowani byli potencjalni pacjenci.

- zdefiniowano pojęcie medycyny estetycznej i określono, kto może ją wykonywać. Propozycje NRL zostały przesłane do Ministerstwa Zdrowia w celu nowelizacji ustawy o działalności leczniczej i projekcie ustawy o wyrobach medycznych.
- Prezes poinformował także Radę Lekarską, że odwołany został ze stanowiska wiceprezesa NRL dr Jacek Kozakiewicz, a na jego miejsce wybrano dr. Artura Drobniaka.

Następnie, na wniosek Przewodniczącego Komisji Wyborczej WIL, kol. R.Theusa, Rada Lekarska podjęła uchwałę w sprawie ustalenia członków rejonu wyborczego, uprawnionych do wyboru jednego delegata oraz minimalnej i maksymalnej liczby członków rejonu wyborczego, utworzonego do przeprowadzenia wyborów delegatów na zjazd lekarzy WIL IX kadencji.

W następnym punkcie posiedzenia na wniosek kol. P. Jamrozika, podjęto 118 uchwał w sprawie dokonania wpisów do rejestru praktyk, skreśleń i zmian adresu.

Następnie kol. E. Dziuk przedstawił sprawozdanie Komisji Bioetycznej za rok 2020.

Wytypowano także, jako przedstawicieli WIL, do komisji konkursowych:

- do SPZOZ MSWiA we Wrocławiu, kol. Witolda Paczose
- do 105. Kresowego Szpitala Wojskowego z Przychodnią SPZOZ w Żarach i filii w Żaganie kol. Janusza Jasińskiego.

Kol. S. Antosiewicz przedstawił sprawozdanie Komisji Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego WIL oraz ODZ za 2020 r. Następnie przedstawił wniosek o zwrot kosztów lekarzom za uczestnictwo w kongresach, zjazdach, kursach doskonalących oraz za zakup pomocy naukowych. Rada Lekarska podjęła 12 uchwał o zwrocie kosztów.

Sprawy finansowe przedstawił kol. P. Dzięgielewski. Omówił roczne sprawozdanie skarbnika RL WIL za 2020 rok. Następnie Rada Lekarska podjęła uchwały w sprawie:

- przyznania zapomogi w związku ze śmiercią lekarza-członka WIL – 2 uchwały
- przyznania zapomogi na pokrycie kosztów leczenia lekarza członka WIL – 1 uchwała.

Rada Lekarska nie wyraziła zgody na przyznanie zapomogi losowej dla żony członka WIL oraz odrzuciła wniosek o sponsoring.

W punkcie sprawy różne i wolne wnioski, Prezes omówił plany odnośnie zawarcia ubezpieczenia OC, obejmującego obowiązki służbowe osób funkcyjnych oraz pracowników biura WIL.

Poinformował o pracach związanych z organizacją obchodów 100-lecia izb lekarskich, które zaplanowane są w dniach 9–12.12.2021 r. w Łodzi.

Poinformował także Radę Lekarską o udzieleniu pisemnej odpowiedzi dr. Januszowi Pachuckiemu (OIL Warszawa) na zadane przez niego pytania odnośnie organizacji i działalności WIL.

Po wyczerpaniu porządku obrad Prezes Artur Płachta zamknął posiedzenie RL WIL.

ppłk rez. lek. dent. **Jacek Woszczyk**

Sprawozdania organów Wojskowej Izby Lekarskiej z działalności w roku 2020

Sprawozdanie Prezesa RL WIL z działalności Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej w 2020 r.

W 2020 roku odbyło się 6 posiedzeń Rady Lekarskiej oraz 5 posiedzeń Prezydium Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej. W związku z pandemią w kraju spowodowaną koronawirusem COVID 19, większość posiedzeń, jak również XXXVIII Zjazd Lekarzy Wojskowej Izby Lekarskiej, odbyło się w trybie porozumiewania się na odległość, a trzy ostatnie w systemie hybrydowym z wykorzystaniem systemu wideokonferencji Gotomeeting. Na posiedzeniu w dniu 20 listopada 2020 roku podjęto uchwałę w sprawie terminów posiedzeń Rady Lekarskiej/Prezydium WIL w 2021 r.

Podczas posiedzeń Rada Lekarska WIL podjęła łącznie 817 uchwał, w tym:

6 – uchwał organizacyjnych, 103 – w sprawach finansowych, 599 – w sprawach wpisania praktyk do rejestru, zmian w rejestrze i skreśleń praktyk lekarskich, 109 – dotyczących rejestru lekarzy. Wydano 464 zaświadczenia o wpisie bądź zmiany wpisu do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz 2 zaświadczenia uprawniające do podjęcia pracy w krajach Unii Europejskiej.

Rada Lekarska WIL zaopiniowała 7 kandydatów na konsultanta wojewódzkiego w dziedzinach: pediatrii, toksykologii klinicznej, geriatry, medycyny nuklearnej, ortodoncji, alergologii i onkologii klinicznej. Delegowano 17 przedstawicieli WIL do komisji konkursowych w zakładach opieki zdrowotnej, dotyczących wyborów osób funkcyjnych, głównie w placówkach wojskowych.

Zgłoszono trzech kandydatów na stanowisko Konsultanta Krajowego i jeden z naszych kolegów, prof. Tomasz Targowski, został wybrany na Konsultanta Krajowego w dziedzinie geriatry. Bardzo się cieszymy z tego powodu i życzymy sukcesów w pracy.

Realizowano różne formy pomocy członkom WIL i ich rodzinom, w tym wypłacono 18 zapomóg w związku ze śmiercią członków WIL, na kwotę 39 600 zł. Udzielono wsparcia finansowego 5 lekarzom znajdującym się w trudnej sytuacji zdrowotnej na kwotę 11 000 zł.

Łącznie 50 600 zł.

Rada Lekarska wyróżniła nagrodą pieniężną trzech lekarzy absolwentów UM w Łodzi, Wydziału Wojskowo-Lekarskiego, za osiągnięcie bardzo dobrego wyniku z tytułu ukończenia studiów – łącznie na kwotę 7000 zł.

Komisja Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego (dalej KKIDZ) w I półroczu 2020 r. pracowała stosownie do rodzaju i wielkości nakładanych obostrzeń przez Rząd RP w związku z ogłoszoną w marcu pandemią COVID 19. Nie podpisała w tym okresie, jak rokrocznie, umowy z CKPDZiSM Wojskowego Instytutu Medycznego na prowadzenie kursów doskonalących, z uwagi na zakaz przemieszczania się w miejscach publicznych. Była jedynie możliwość uczestniczenia przez członków WIL w miesiącach marzec – czerwiec w organizowanych również dla naszych lekarzy 7 sesjach zajęć webinaryjnych przez Naczelną Radę Lekarską, firmę „Medycyna Praktyczna” i wydawnictwo Medical Tribune Polska.

Realizując statutowe zadania KKIDZ przedstawiła w 2020 r. RL WIL łącznie 72 wnioski wniesione przez 55 członków WIL, tj. o 79 wniosków mniej niż w 2019 r. W tej liczbie 11 lekarzy wykorzystało dwuletni limit dofinansowania kształcenia podyplomowego wynoszący 3000 zł. Wnioski te w większości (29 wniosków) dotyczyły dofinansowania zakupu pomocy naukowych, a pozostałe dotyczyły refundacji kosztów za uczestnictwa w różnego rodzaju formach kształcenia podyplomowego oraz za dostęp do internetowych platform edukacyjnych. Wnioski lekarzy wymienione wyżej opiewały na łączną kwotę ponad 83 000 złotych tj. mniej o ponad 56 000 złotych w stosunku do 2019 r. Przedstawione wyżej wnioski RL WIL rozpatrzyła pozytywnie w 100%.

W minionym roku stażyści, członkowie WIL, nie skorzystali z voucherów uprawniających do 10% ulgi w opłatach za kursy „Więcej niż LEK i LDLEK” firmy Bethink Sp. z o. o. z Poznania.

Ośrodek Doskonalenia Zawodowego WIL, ze względu na trwający stan pandemii również w II półroczu 2020 r., nie zrealizował w pełni zaplanowanego na 13 edycji planu kursów doskonalących, które miał zrealizować CKPDZiSM. Jedynie tylko dwóch lekarzy skorzystało w grudniu z kursu ACLS – resuscytacyjne zabiegi wśród osób dorosłych – na kwotę 1740 zł.

KKIDZ wniosowała także o dofinansowanie 4 konferencji naukowo-szkoleniowych wnioskowane przez 4 podmioty lecznicze na łączną kwotę 14 500 zł. Również i te wnioski znalazły przychylność RL WIL i zostały pozytywnie rozpatrzone.

Łączna kwota wydatkowana przez KKiDZ na cele związane z kształceniem podyplomowym i doskonaleniem zawodowym wyniosła w 2020 r. ponad 99 000 zł, tj. o 77 000 zł mniej od kwoty, jaka została wydatkowana na te cele w 2019 r.

KKiDZ rozliczyła również 13 lekarzy z obowiązku okresowego rozliczenia się z doskonalenia zawodowego, a także przygotowała na posiedzenia RL WIL dokumentację 4 podmiotów na podstawie której RL WIL akceptowała dla nich 185 punktów edukacyjnych. Natomiast w grudniu 2020 r. KKiDZ po sprawdzeniu dokumentacji przedstawionej przez „Centrum Medyczne MML” z Warszawy wystąpiła z wnioskiem o wpisanie tego podmiotu do rejestru, a RL WIL na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2020 r. podjęła jednogłośnie uchwałę, mocą której podmiot ten wpisany został do rejestru podmiotów uprawnionych do prowadzenia kształcenia podyplomowego lekarzy i lekarzy dentyistów prowadzonego przez Wojskową Izbę Lekarską.

Współfinansowano konferencje naukowo-szkoleniowe, spotkania absolwentów WAM, wydanie kalendarza WIL na łączną kwotę 53 519 zł.

Z budżetu 2020 roku zrealizowano wyznaczone na początku VIII kadencji samorządu lekarskiego cele, należą do nich m.in.

Opłacanie przez Izbę składki obowiązkowego ubezpieczenia OC lekarzy/lekarzy dentyistów – członków WIL w całości.

Członkowie Wojskowej Izby Lekarskiej składają oświadczenie woli o przystąpieniu do umowy grupowego obowiązkowego ubezpieczenia OC dla członków WIL (deklaracja przystąpienia) poprzez wypełnienie i złożenia deklaracji przystąpienia w systemie do obsługi umowy w sprawie Programu Ubezpieczeniowego na stronie internetowej WIL www.wojskowa-il.org.pl w zakładce Ubezpieczenia.

Na dzień 31.12.2020 r. do ubezpieczenia OC finansowanego przez Wojskową Izbę Lekarską przystąpiło 618 lekarzy – członków Wojskowej Izby Lekarskiej.

Rok 2020 był też okresem zmian w stanie prawnym, wprowadzanych na niespotykaną dotychczas skalę, praktycznie we wszystkich dziedzinach życia, w tym także normujących szeroko pojętą działalność medyczną.

Realizując ustawowy obowiązek samorządu zawodowego lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie opiniowania projektowanych aktów prawnych, dotyczących ochrony zdrowia i wykonywania zawodu lekarza, Rada Lekarska aktywnie uczestniczyła w tym procesie.

Należy stwierdzić, że wielokrotnym zmianom podlegały w ubiegłym roku przepisy ustaw z omawianego obszaru. W 2020 r. pojawiły się m.in. kolej-

ne jednolite teksty ustaw, które z uwagi na ich licznę zmianę, były już mało czytelne.

Wśród najistotniejszych należy wymienić:

- ustawę z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich – tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz. 965 (**ale w 2020 r. wielokrotnie zmieniana np. poz. 1291, poz. 2112**)
- ustawę z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty – **tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 514 (zmieniana poz.: 567, 1291, 1493, 2112)**
- ustawę z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta – **tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 849**
- ustawa o działalności leczniczej z dnia 15 kwietnia 2011 r. – **tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 295 (zmieniana poz.: 567, 1493, 2112).**

Odrębnego wspomnienia wymaga podjęcie w 2020 r. regulacji ustawowych w ramach ustawy z dnia 8 marca 2020 r. **o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych**. Była to regulacja obejmująca dziesiątki ustaw związanych nie tylko z ochroną zdrowia, ale dotycząca funkcjonowania wielu dziedzin życia w dobie pandemii. Od marca 2020 r. ustawę tę zmieniono zresztą wiele razy, głosując nawet w nocy. Najczęściej czas przewidziany na zaopiniowanie ich przez samorząd zawodowy określany był w wymiarze pojedynczych dni, a nawet godzin, a dla przedstawicieli samorządu obecnych na posiedzeniach sejmowej Komisji Zdrowia nie przewidywano w zasadzie żadnej możliwości zgłoszenia uwag, czy własnych analiz w sposób bezpośredni.

W 2020 r. uczestniczyliśmy także w opiniowaniu aktów wykonawczych do ustaw, tzn. głównie rozporządzeń. Były to w większości rozporządzenia Ministra Zdrowia. Zdarzały się jednak często rozporządzenia innych Ministrów, np. projekt Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie organizacji praktyk studenckich, czy projekt Ministra Finansów w sprawie ubezpieczenia eksperymentów medycznych.

Gdyby chcieć scharakteryzować działalność prawotwórczą w zakresie ochrony zdrowia w 2020 r. w okresie zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii – należy stwierdzić, że generalnie zmiany szły w kierunku:

- centralizacji kompetencji i skupienia większości decyzji w gestii Ministra Zdrowia bądź Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia i uszczuplenia

- właściwości oddziałów wojewódzkich NFZ lub organów samorządu terytorialnego
- zwiększenia dostępu do wykonywania zawodów lekarza i lekarza dentystry przez cudzoziemców, szczególnie dla tych spoza Unii Europejskiej, zaplanowane do realizacji poprzez zwolnienie z konieczności uzyskiwania dotychczasowych pozwoleń na pracę oraz posiadania udokumentowanych kwalifikacji, wymaganych przez poprzednie regulacje prawne
  - stworzenia podstaw prawnych do szerszego wykorzystania osób posiadających określone wykształcenie medyczne do zapewnienia kadr medycznych w okresie epidemii (m.in. poprzez umożliwienie lekarzom dentystrów udzielania świadczeń medycznych zastrzeżonych dotychczas dla kompetencji lekarzy)
  - zmniejszenia wymagalności w zakresie uzyskiwania określonych uprawnień do wykonywania usług medycznych, ułatwień w nabywaniu takich uprawnień (np. poprzez rezygnację z konieczności odbywania określonych przeszkoleń uzupełniających itd.).

Oczywiście takie regulacje prawne wywoływały wiele dyskusji i głosów sprzeciwu w naszym środowisku. Należy także podkreślić, że liczba omawianych zmian była wielokrotnie większa od występujących w poprzednich latach i powodowała chaos w stanie prawnym.

Po zakończeniu pandemii zaistnieje konieczność odejścia od uregulowań tymczasowych i przywrócenia wysokich standardów wymagalności we wszystkich dziedzinach prawa normujących ochronę zdrowia. Rada Lekarska WIL wyraża przekonanie, że będziemy w tym procesie aktywnie uczestniczyć.

W 2020 r. wydaliśmy 10 numerów „Skalpela”, w tym dwa numery „podwójne”: lipiec – sierpień (nr 7–8), grudzień 2020 – styczeń 2021 (nr 12/2020–1/2021).

Podstawowym celem wydawania biuletynu jest przekazywanie członkom WIL informacji o działalności Rady Lekarskiej WIL oraz pozostałych organów izby, publikacja ważniejszych uchwał RL WIL,

apeli, komunikatów i informacji komisji problemowych WIL.

Dzięki „Szpalcie Prezesa” czytelnicy mają okazję zapoznać się z działalnością Prezesa RL WIL, współpracą z NIL oraz zdaniem Rady na temat bieżących wydarzeń w służbie zdrowia. „Skalpel” tworzony jest również przez czytelników. Głównie przesyłają oni wspomnienia o zmarłych kolegach, sprawozdania ze spotkań absolwentów WAM, konferencji, pikników naukowych, w których brali udział, informacje o nowościach medycznych, recenzje książek związanych z medycyną wojskową, zarówno dotyczących współczesności, jak i historycznych. W dalszym ciągu oczekujemy wzmożonej aktywności czytelników „Skalpela” przy tworzeniu naszego biuletynu.

Redakcja „Skalpela” zajmuje się też prowadzeniem strony internetowej WIL. Na stronie dostępne są również do pobrania różnego rodzaju dokumenty, wnioski i druki, zwłaszcza z obszaru rejestru lekarzy i praktyk lekarskich, składek członkowskich oraz Komisji Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego.

Wojskowa Izba Lekarska, wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. liczyła 4047 członków, w tym: 3744 lekarzy, 292 lekarzy dentystrów i 11 członków posiadających podwójne prawo wykonywania zawodu. W czynnej służbie wojskowej było 1045 lekarzy i 60 lekarzy dentystrów, stanowili oni 27,3% ogółu członków WIL. Emeryci i renciści w liczbie 2009 stanowili 49,6% ogółu członków WIL. W 2020 r. z WIL do innych OIL ubyło 6 lekarzy i 1 lekarz dentystra, a w poczet członków WIL wpisany został 1 lekarz przeniesiony z innej OIL. W 2020 roku na wieczną służbę z naszego grona odeszło 92 członków WIL.

W 2020 roku aktywnie uczestniczyłem w różnych formach posiedzeń Konwentu Prezesów Izb Lekarskich oraz posiedzeń Naczelnej Rady Lekarskiej.

Na zakończenie chciałbym serdecznie i gorąco podziękować członkom Rady Lekarskiej, za pracę oraz uczestnictwo w posiedzeniach Rady Lekarskiej/Prezydium WIL, pomimo trwającej wokół pandemii.

Prezes Rady Lekarskiej
Wojskowej Izby Lekarskiej
ppłk rez. lek. **Artur Płachta**

Sprawozdanie Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Wojskowej Izby lekarskiej za rok 2020

l.p.	Skargi dotyczą	Liczba spraw, które pozostały z okresu poprzedniego	Liczba spraw nowych, które wpłynęły	Liczba spraw wszczętych	Liczba spraw zakończonych (razem)	w tym:					Liczba zażaleń rozpoznanych przez OSL (razem)	w tym:				Liczba spraw, które pozostały na okres następny
						Postanowieniem o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego	Postanowieniem o umorzeniu postępowania wyjaśniającego razem	w tym umorzonych ze względu na przedawnienie	Wnioskiem o ukaranie	W inny sposób		Na odmowę wszczęcia postępowania wyjaśniającego		Na umorzenie postępowania wyjaśniającego		
												utrzymanie	uchylenie	utrzymanie	uchylenie	
1	Brak należytej staranności lekarza	19	23	31	35	12	10	—	6	7	17	8	—	7	2	7
2	Naruszenie tajemnicy lekarskiej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Nieetyczne zachowanie lekarza	2	16	5	13	7	1	—	1	4	—	—	—	—	—	5
4	Poświadczenie nieprawdy	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
5	Błąd organizacyjny (w tym przewinięcie osób funkcyjnych)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Konflikty między lekarzami	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Przewinięcie przeciwko dokumentacji medycznej	2	3	1	3	2	—	—	—	1	1	1	—	—	—	2
8	Naruszenie praw chorych psychicznie (leczenie i orzekanie)	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Udział lekarzy w reklamie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Naruszenie art. 64 KEL	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Inne	6	15	3	20	16	3	—	—	1	—	—	—	—	—	1
12	RAZEM	29	59	41	73	37	15	—	7	14	18	9	—	7	2	15

Sprawozdanie Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Wojskowej Izby Lekarskiej za rok 2020

Przedstawiam sprawozdanie obrazujące pracę Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej WIL i zespołu zastępców powołanych przez Zjazd WIL.

W okresie od 1.01.2020 r. do 31.12.2020 r. do Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej wpłynęło **59** nowych spraw do rozpatrzenia.

Z poprzedniego okresu sprawozdawczego pozostało do rozpatrzenia 29 spraw, co oznacza, iż w sumie podczas całego roku 2020 prowadzono **88** spraw w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

Ich sposób załatwienia był następujący:

- zakończono ogółem **73 sprawy**
- **w 37 sprawach** po przeprowadzeniu czynności wstępnych, sprawdzających

wiarygodność informacji, odmówiono wszczęcia postępowania wyjaśniającego, głównie z powodu braku zasadności skargi. Stanowi to 50,6%, w stosunku do liczby zakończonych spraw ogółem

- umorzono postępowanie wyjaśniające **w 15 sprawach** po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, w trakcie którego zgromadzono dokumentację lekarską, uzyskano wyjaśnienia stron oraz opinie biegłych specjalistów. Stanowi to 20,6% w stosunku do liczby zakończonych spraw ogółem
- **w 7 sprawach** przedstawiono zarzuty 7 lekarzom obwinionym o niestaranność

i zaniedbania w procesie leczenia chorych lub działalności profilaktycznej; sporządzono wnioski o ich ukaranie i przekazano sprawy do Sądu Lekarskiego celem rozpatrzenia. Decyzja o skierowaniu wniosku o ukaranie oparta była o merytoryczną ocenę biegłych powołanych do opracowania opinii specjalistycznej lub dokumentację z przeprowadzonych postępowań karnych. Stanowiło to 9,6% w stosunku do liczby zakończonych spraw ogółem

- 14 spraw zakończono w inny sposób, przekazując je organom właściwym do ich rozpatrzenia. Stanowi to 19,2 % w stosunku do liczby zakończonych spraw ogółem

- pozostało 15 spraw do zakończenia, przechodzą na następny okres sprawozdawczy z uwagi na trwające jeszcze procedury lub na skutek złożenia zażalenia na postanowienie Rzecznika przez strony postępowania.

W tym okresie Sąd Lekarski Wojskowej Izby Lekarskiej rozpatrzył 18 odwołań od decyzji Rzecznika, z czego tylko 2 zostało uchylone i sprawy zwrócono do ponownego rozpatrzenia. Pozostałe postanowienia Rzecznika dotyczące sposobu zakończenia postępowania utrzymano w mocy i uprawomocniły się. Charakter spraw obrazuje tabela na stronie 8.

prof. dr hab. n. med. **Jan Błaszczuk**

Sprawozdanie Sądu Lekarskiego Wojskowej Izby Lekarskiej z działalności za rok 2020

W okresie sprawozdawczym do Sądu Lekarskiego Wojskowej Izby Lekarskiej (WIL) w Warszawie wpłynęły 23 sprawy (sprawy wpływały do 28 grudnia 2020 r.). W 12 sprawach były wnioski o ukaranie lekarzy, 11 spraw dotyczyło zażaleń na postanowienia Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej o umorzeniu lub odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego.

Sąd Lekarski WIL odbył w okresie sprawozdawczym, łącznie ze sprawami pozostałymi z lat ubiegłych, w tym z zażaleniami na postanowienia Rzecznika, 34 posiedzenia w 33 sprawach. Jedna sprawa wymagała dwóch posiedzeń z uwagi na fakt nie przybycia Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej jednej z okręgowych izby lekarskich, który prowadził sprawę lekarza, członka Wojskowej Izby Lekarskiej, a którego obecność na rozprawie była obowiązkowa.

Sąd Lekarski WIL orzekł:

- jedną karę ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu lekarza na okres dwóch lat
- jedną karę ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu lekarza na okres jednego roku
- sześć kar upomnienia
- jedno umorzenie postępowania
- sześć uniewinnień.

W 16 sprawach utrzymano zaskarżone postanowienia Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej WIL w mocy, a w 2 przypadkach uchylono zaskarżone postanowienia i zwrócono akta do uzupełnienia materiału dowodowego postępowania.

W minionym okresie sprawozdawczym zwróciły na siebie uwagę sprawy postępowania lekarzy w szpitalnych oddziałach ratunkowych, izbach przyjęć, pogotowiu ratunkowym, ze szczególnym uwzględnieniem problemu „czy po rutynowych czynnościach diagnostycznych i leczniczych należy odesłać pacjenta do domu, czy skierować go na właściwy oddział szpitalny celem bardziej dogłębnej analizy stanu jego zdrowia”. Problem bardzo istotny, gdy pacjent w krótkim czasie „wraca” ponownie na ten sam lub inny SOR z większymi „doległościami”. O takich przypadkach sam pokrzywdzony lub jego rodzina często powiadamiają prokuraturę i wynajmują adwokata celem dalszego procedowania sprawy. Takie zdarzenia nie muszą

przesądzać o winie lekarza, jednakże często demaskują niewłaściwą organizację pracy danego ośrodka zdrowia, ale na głównego „winowajcę” pacjenci wskazują lekarza, bo tak jest najłatwiej.

Najwięcej spraw dotyczyło lekarzy o specjalnościach chirurgii, chorób wewnętrznych oraz ortopedii.

W 2020 roku Sąd Lekarski WIL pracował w bardzo trudnych warunkach. Po efektywnym początku roku, prace w Sądzie Lekarskim WIL musiały zostać wstrzymane z powodu przypomnienia przez Naczelny Sąd Lekarski, iż stosownie do treści przepisów „ustawy z dnia 02 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. 2020 poz. 374), w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID, bieg terminów procesowych i sądowych w postępowaniach w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej nie rozpoczyna się, a rozpoczęte ulega zawieszeniu na ten okres” i dalej Naczelny Sąd Lekarski dodał, „iż przywołana na wstępie ustawa wskazuje, iż w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, nie przeprowadza się rozpraw ani posiedzeń jawnych ...”.

Regulacja ta przestała obowiązywać w drugiej połowie maja 2020 roku, o czym również poinformował nas o Naczelny Sąd Lekarski, lecz spraw, które „spadły z wokandy” przewidzianych na kwiecień, maj i czerwiec nie można było przeprowadzić tuż przed i w trakcie sezonu wakacyjnego.

Mimo utrudnień – zmiana siedziby naszej Izby, zarządzenie Dyrekcji Biura (rozprawy mogły się odbywać tylko w miesiącach wrzesień i grudzień), dzięki dużej aktywności sędziów odbyło się 28 spraw.

Dodatkowym obciążeniem pracy Sądu była konieczność przygotowania w październiku całej dokumentacji i sprzętu do przeprowadzki.

Prace związane z bezwzględną koniecznością rozpoznania przewidzianych na rok 2020 tak skumulowanych spraw, spowodowały poważne przeciążenie pracy kancelarii Sądu Lekarskiego WIL, co wpłynęło na terminowość prac poszczególnych zespołów sędziowskich.

Dodatkowo rozwijająca się na jesieni epidemia utrudniła (i tak ograniczony dostęp do lekarzy-sędziów w zakładach pracy i poza nimi), a w wielu przypadkach uniemożliwiła z nimi kontakt (leczenia

szpitalne COVID-owe, kwarantanny), a przede wszystkim uczestnictwo w walce z tą pandemią „na pierwszej linii frontu”.

Stąd wiele prac ze spraw rozpoznanych już i zakończonych ogłoszeniem na posiedzeniach dokumentów końcowych (orzeczenia, postanowienia) zostało przeniesionych na rok 2021.

Na jesieni 2020 roku Sąd Lekarski WIL powziął informację o dwóch sprawach rozpatrzonych w postępowaniu kasacyjnym przez Sąd Najwyższy. Te sprawy jako nadzwyczaj ciekawe, będą z pewnością przedmiotem szkolenia sędziów Sądu Lekarskiego WIL jak tylko zostaną zwrócone ich akta.

Istotnym elementem w pracach Sądu Meriti jest coraz lepsze fachowe przygotowanie lekarzy-sę-

dziów w coraz częstszych sprawach z uczestniczącymi w nich „popisującymi się” przed swoimi klientami i ... „kolegami po fachu” adwokatami i radcami prawnymi. Sprawy, gdzie występują po obu stronach (skarżącej i lekarskiej) jednocześnie zawodowi prawnicy, nie należą już do rzadkości.

Biorąc pod uwagę nieznane wcześniej warunki orzekania w czasach pandemicznych, należy wyrazić szczególne podziękowania wszystkim lekarzom sędziom za ich trudną pracę na rzecz Sądu Lekarskiego WIL, mimo istnienia ostrych rygorów sanitarnych

Przewodniczący Sądu Lekarskiego
Wojskowej Izby Lekarskiej
dr n. med. **Jerzy Aleksandrowicz**

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej Wojskowej Izby Lekarskiej za rok 2020

Komisja Rewizyjna Wojskowej Izby Lekarskiej w składzie:

1. Krzysztof Hałasa – przewodniczący
2. Dariusz Myśliński – wiceprzewodniczący
3. Leszek Haus – sekretarz
4. Mariusz Kiszka – członek komisji
5. Robert Kozłowski – członek komisji

oceniła wykonanie budżetu Wojskowej Izby Lekarskiej za 2020 r.

Podstawowym źródłem finansowania działalności Wojskowej Izby Lekarskiej są składki członkowskie świadczone przez lekarzy zrzeszonych w izbie, w wysokości określonej przez Naczelną Izbę Lekarską.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. przychody z tytułu składek wyniosły 2 531 059,04 zł, co stanowi 98,10% kwoty planowanej.

Uzyskane przychody zostały pomniejszone o kwotę 379 658,86 zł, która stanowi obowiązkowy odpis na rzecz NIL – co znajduje odzwierciedlenie w kosztach rodzajowych.

Kwoty pozostałych składników przychodów wykazanych w budżecie przedstawiają się następująco:

1. Dotacja MON – 549 000,00 zł.
2. Rejestr prywatnych praktyk lekarskich – 25 022,00 zł.
3. Inne przychody z działalności samorządowej – 11 421,22 zł.
4. Odsetki od lokat bankowych – 122 528,44 zł.

Ogółem przychody WIL za 2020 r. wyniosły **3 239 030,70 zł**, co stanowi 98,13% kwoty planowanej tj. 3 300 700,00 zł.

Koszty ogółem za 2020 r. wyniosły **2 800 399,20 zł** tj. 81,35% kwoty zaplanowanej w budżecie tj. 3 442 319,00 zł.

Wojskowa Izba Lekarska w Warszawie za rok 2020 osiągnęła **dodatni wynik finansowy w kwocie 438 631,50 zł**.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. łączny stan środków pieniężnych wyniósł: 10 005 039,06 zł, z czego:

- Kasa – 7577,70
- Bank PKO – 4 597 487,55
- Bank Millenium S.A. – 5 399 973,81

Majątek Wojskowej Izby Lekarskiej w Warszawie w postaci wartości niematerialnych i prawnych, środków trwałych na dzień 31 grudnia 2020 r., przedstawia się następująco:

wartość brutto	230 177,60
w tym:	
• wartości niematerialne i prawne	45 950,42
• środki trwałe	
– urządzenie techniczne	155 938,42
• środki trwałe – wyposażenie	28 288,76
stan umorzenia	227 490,18
w tym:	
• wartości niematerialne i prawne	45 950,42
• środki trwałe	
– urządzenie techniczne	153 251,00
• środki trwałe	
– wyposażenie	28 288,76
wartość netto	2687,42
w tym:	
• wartości niematerialne i prawne	—
• środki trwałe	
– urządzenie techniczne	2687,42
• środki trwałe – wyposażenie	—

Komisja Rewizyjna Wojskowej Izby Lekarskiej nie stwierdza uchybień w prowadzeniu działalności finansowej Wojskowej Izby Lekarskiej.

Ustalony na 2020 r. budżet realizowany był zgodnie z jego założeniami.

Komisja sprawdziła i oceniła Sprawozdanie Finansowe Wojskowej Izby Lekarskiej sporządzone na koniec roku obrachunkowego tj. na dzień bilansowy 31.12. 2020 r.

Wojskowa Izba Lekarska sporządza sprawozdanie finansowe z uwzględnieniem uproszczonych zasad przewidzianych w ustawie o rachunkowości dla jednostek mikro tj. z zastosowaniem art. 46 ust. 5 pkt. 4, art. 47 ust.4 pkt. 4, art. 48 ust. 3, art. 48a ust. 3, art.48 ust. 4 oraz art.49 ust. 4, jeśli wykazane w rocznym sprawozdaniu dane nie przekraczają progów wykazanych w art. 3 ust. 1a ww. ustawy.

Sprawozdanie sporządzone jest także zgodnie z uchwałą RL nr 3685/18/VII z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie przyjęcia uproszczonych zasad sporządzania sprawozdań finansowych przewidzianych dla jednostek mikro oraz załącznika do ww. uchwa-

ły dotyczącego aktualizacji dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości oraz Uchwały nr 1/18/VIII XXXVI Sprawozdawczo-Wyborczego Zjazdu Lekarzy z dnia 17 marca 2018 r. w sprawie zasad gospodarki finansowej Wojskowej Izby Lekarskiej

Przedstawiając powyższe Komisja Rewizyjna pozytywnie opiniuje Sprawozdanie Finansowe WIL

za 2020 r. i wnioskuje do Zjazdu o udzielenie absolutorium Radzie Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej.

Leszek HAUS
Sekretarz Komisji Rewizyjnej WIL

Krzysztof HAŁASA
Przewodniczący Komisji Rewizyjnej WIL

Ogólny Projekt budżetu Wojskowej Izby Lekarskiej na 2021 r.

Symbol Konta	Wyszczególnienie	Projekt budżetu 2021 r.
70	DOCHODY	3 126 000
70-0	Przychody z działalności samorządowej	3 126 000
70-01	dotacje MON	551 000
70-02	składki członkowskie	2 540 000
70-04	Rejestr prywatnych praktyk lekarskich	20 000
70-05	inne przychody (duplikaty p wz, zaświadczenia unijne/etyczne, inne)	15 000
40	KOSZTY	3 078 401
40A	Koszty zadań przejęt. od adm.	634 225
40A1	koszty prowadz. rej. lek. i wydaw. praw wyk. zaw.	142 883
40A2	koszty Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Lek.	149 546
40A3	koszty Sądu Lekarskiego	254 562
40A4	koszty rejestracji prywatnych praktyk lekarskich	87 234
40S	Koszty działalności samorząd.	2 405 391
40S1	koszty ogólnie – samorządowe	2 158 821
40S3	koszty wydaw. „Skalpela”	246 570
40G	Koszty pozostałych zadań	38 785
40G2	koszty Komisji Bioetycznej	38 785

Konto	Wyszczególnienie rodzajowych / funkcjonalnych	ogółem 2021r.	Koszty działalności samorządowej			Koszty zadań przejętych od administracji państwowej					Pozostałe
			Razem	Koszty ogólnosani.	Koszty wydaw. biuletynu „Skalpel”	Razem	Koszty. Rej.Lek. i PWZ	Koszty RZOZ	Koszty Sądlu Lek.	Koszty Rej.Pryw.Prakt.Lek	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
450	Świadczenia	198 608	131 899	124 529	7 370	64 524	14 322	14 512	25 477	10 213	2 185
451	Świad. na rzecz prac. ZUS	198 608	131 899	124 529	7 370	64 524	14 322	14 512	25 477	10 213	2 185
460	Koszty podróży	15 600	12 500	12 500	0	3 100	0	3 100	0	0	0
461	Koszty podróży	6 500	6 000	6 000	0	500	0	500	0	0	0
469	Ryczałty benzynowe	9 100	6 500	6 500	0	2 600	0	2 600	0	0	0
	Rezerwa	0	0		0	0	0	0	0	0	0
470	Pozostałe koszty	452 200	405 200	405 200	0	32 000	0	2 000	30 000	0	15 000
471	Koszty Zjazdu Budżetowego	40 000	40 000	40 000	0	0	0	0	0	0	0
472	Koszty posiedz.RL, SL, RZOZ, KB + catering	117 000	70 000	70 000	0	32 000	0	2 000	30 000	0	15 000
473	Koszty reprezentacyjne	1 000	1 000	1 000	0	0	0	0	0	0	0
474	Ubezpieczenie OC	100 000	100 000	100 000							
475	BHP	1 200	1 200	1 200	0	0	0	0	0	0	0
476	„LW”, kalendarz	44 000	44 000	44 000	0	0	0	0	0	0	0
477	Zapomogi, nagrody, inne wsparcia finans.	114 000	114 000	114 000	0	0	0	0	0	0	0
479	Inne koszty (komputery, naprawa sprzętu)	30 000	30 000	30 000	0	0	0	0	0	0	0
	Rezerwa	5 000	5 000	5 000	0	0	0	0	0	0	0
480	Odpisy i wsparcia finansowe	633 000	633 000	633 000	0	0	0	0	0	0	0
481	Odpis na NIL 15% sc.	354 000	354 000	354 000	0	0	0	0	0	0	0
482	Komisja Sportu i Rekreacji	15 000	15 000	15 000	0	0	0	0	0	0	0
483	Komisja Młodych Lekarzy	2 000	2 000	2 000	0	0	0	0	0	0	0
484	Komisja Historyczna	15 000	15 000	15 000	0	0	0	0	0	0	0
485	Komisja Stomatologiczna	15 000	15 000	15 000	0	0	0	0	0	0	0
486	Komisja Emerytów i Rencistów	10 000	10 000	10 000	0	0	0	0	0	0	0
487	Komisja Etyki, Pełnom.ds. zdrowia lek./lek. dent.	2 000	2 000	2 000	0	0	0	0	0	0	0
488	Komisja Kształcenia i Nauki, ODZ lek/lek.dent.	180 000	180 000	180 000	0	0	0	0	0	0	0
489	Inne Dotacje	30 000	30 000	30 000	0	0	0	0	0	0	0
	Rezerwa	10 000	10 000	10 000	0	0	0	0	0	0	0

Z redakcyjnej poczty...

Ad vocem...

(dotyczy tekstu kolegi Ziemowita Budka opublikowanego w Skalpelu nr 2/2021).

Szanowny Panie Doktorze

Nie chcąc zagłębiać się w meandry odpowiedzi kolegi z tej samej przychodni, gdzie pracujemy w kompletnie różnych specjalizacjach, powiem tylko, że autor anonimowy jednego z tekstów wytoczonych na czołówce „Zygota to nienormalny dorosły” rozwiesza podobnej treści banery na większości ulic miasta, miejsca naszej pracy – Oleśnicy, ale również w innych miastach Polski. W Oleśnicy jednakże regularnie pojawiają się na głównych dojazdowych ulicach banery z zakrwawionymi płodami, nawołujące kierującego obecnie oleśnickim oddziałem doktora J. (personalnie sic!) pytaniem – ile jeszcze zabije dzieci na swoim oddziale. Nie dziwi mnie więc ten cytat...

Od prawie 30 lat pracuję jako ginekolog – położnik, a w tym historycznym mieście już prawie 20 i doskonale orientuję się w sytuacji mojej branży, ale i nie tylko w niej. Chciałbym więc tak po prostu zapytać, skąd pan doktor czerpał swoje przemyślenia na tematy:

1. usunięcie ciąży pochodzącej z gwałtu a stan/sposób (bo tego nie dookreślono) terapii u zgwałconej kobiety?
2. trauma matki po terminacji chorego płodu (bo to nie jest jeszcze dziecko panie doktorze), a trauma po śmierci – jakiej, śródmaciczej czy tuż po urodzeniu, czy po okresie dramatycznej, z góry skazanej na niepowodzenie, walki o każdy

dzień życia, która mogłaby być w normalnej etyczno-moralnej postawie traktowana jako „terapia uporczywa”?

Pytam dlatego, że temat osławionej „klauzuli sumienia” jako oręża przeciw heretyckim pomysłom ludzi, od dawna leży mi na sercu i zawsze dziwiło mnie to, czemu lekarze innych specjalności zajmują się tą tematyką nie mając z nią do czynienia we własnych gabinetach... Jako ciekawostkę opowiem fakt z mojego własnego życia. Kiedyś, na posiedzeniu Komisji Etyki NRL, gdzie byłem gościem jako ówczesny Przewodniczący naszej KE (bez prawa głosu) zadałem, walczącym jak lwy o tę klauzulę dyskutantom, a było już po uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego i chodziło o transpozycję tegoż na nasz Kodeks Etyki Lekarskiej, jedno proste pytanie – kto na sali jest ginekologiem i kogo to dotyczy ... byłem jedyny i bez prawa głosu. Kurtyna.

Inne wątki wypowiedzi pominę stosownym milczeniem, bo to jest już dyskusja pozabranżowa i nie chcę być tu korespondentem. Pozwolę sobie jednak na wyjątek, dotyczący wyłącznie jednej części, dość spokojnej emocjonalnie, czyli „w Polsce była i jest dopuszczana oraz szanowana różnorodność”, by zadać jeszcze jedno pytanie:

Czy zna pan doktor kogoś, kto tym razem jest tu akurat prawdziwie „nienormalny”, któremu się w tym kraju świetnie powodzi i jest szanowanym obywatelem z pełnymi prawami?

Pozdrawiam tym razem z Wrocławia

lek. **Artur Płachta**
Specjalista położnictwa i ginekologii

Kolędy i pastorałki rozbrzmiały pod szpitalem

Fot. mjr A.Pinkowski / 11 Lubuska Dywizja Kawalerii Pancерnej

W tym trudnym dla nas wszystkich czasie, warto wracać wspomnieniami do tego co choćby na chwilę pozwala zapomnieć o wszelkich niedogodnościach i wspólnych problemach.

Łzy, wzruszenie i wielka radość. Takie emocje zapewnili wojskowi muzycy pacjentom i pracownikom 105. Kresowego Szpitala Wojskowego. We wtorek 22 grudnia 2020 r. odbył się wyjątkowy koncert. Parking

Fot. J. Wróbel-Gądek/ RP 105. KSzW

pod szpitalem zajęli artyści z Orkiestry Wojskowej w Żaganiu, którzy postanowili z okazji Świąt Bożego Narodzenia swoją muzyką i pięknymi kolędami dodać otuchy i nadziei wszystkim tym, którzy w tym szczególnym czasie będą musieli pozostać w szpitalu, z dala od swojej rodziny i bliskich.

Inicjatorem tak niecodziennego wydarzenia był Pan Paweł, puzonista Orkiestry Wojskowej, który sam zachorował na Covid-19 i dostrzegając jak ciężka jest to choroba, wraz ze swoimi kolegami i koleżankami z zespołu, postanowili wszystkim pacjentom umilić pobyt w szpitalu. A także w ten szczególny sposób złożyć podziękowania dla pracowników wojskowej służby zdrowia, którzy nieustannie, od wielu miesięcy walczą o życie i zdrowie ciężko chorych pacjentów.

– Wojsko Polskie po raz kolejny pokazało, że potrafi. Dziękuję w imieniu swoim, pracowników i naszych pacjentów – powiedział płk lek. med. Artur Lipczyński, Komendant 105. Kresowego Szpitala Wojskowego, dziękując członkom zespołu za ten wspaniały gest.

Wspólna kolęda w tym adwentowym czasie połączyła chorych, ozdrowieńców i wszystkich, którzy na każdym froncie, medycznym i niemedycznym, dzielnie mierzą się z objawami epidemii.

mgr **Justyna Wróbel-Gądek**
Rzecznik Prasowy 105. Kresowego Szpitala
Wojskowego w Żarach

23.12.2020 r.

Veni, vidi, vinum (cz. XXVII)

Wino jest tolerancyjne

Marzec na WAM-ie był to czas już po sesji, która zwyczajowo była mniej obciążająca i łatwiejsza niż letnia kampania egzaminacyjna. Już opadły emocje po zdanych egzaminach, zaczynała się ciężka, systematyczna praca na kolejnych zajęciach. Wieczory zaś nadal były długie, a pogoda często nie zachęcała do wypadów w plener. Pamiętam ten czas jako okres długich nocnych dysput z kolegami o wszystkim: o życiu, o kobietach, o polityce, o naszych poglądach na świat. Miałem szczęście współdzielić ten czas z ludźmi o bardzo różnym spojrzeniu na otaczającą nas rzeczywistość. Powodowało to, że nasze polemiki często były bardzo gorące, a emocje sięgały niekiedy zenitu. Pamiętam też, może idealizuję moje wspomnienia, że były one przede wszystkim merytoryczne. Każdy z nas chciał przeciągnąć adwersarza na swoją stronę, unikaliśmy jednak jak ognia poglądów skrajnych, a przede wszystkim populistycznych. Wiem, że może „podjeżdża” to niepamięcią wsteczną, ale tak to pamiętam, albo chcę tak to pamiętać.

Jedno jest pewne, nawet najbardziej zażarta dyskusja koniec końców, najczęściej następnego dnia, gdy w naszych żyłach płynęła już tylko i wyłącznie krew, kończyła się, a my pozostawaliśmy świetnymi kumplami. Dzięki temu po dziś dzień utrzymuję z kolegami kontakty. Nadal potrafimy ze sobą rozmawiać, polemizować i darzyć nieustającą sympatią oraz szacunkiem. Mam nadzieję, że i wy macie takich kolegów z WAM-u.

Tym razem chcę was więc wciągnąć w kolejną polemikę o winie. Czy to, co wam zaproponuję, będzie waszym wyborem na któryś z wieczorów? Może po spróbowaniu stwierdzicie, że to nie wasza bajka. Mam jednak nadzieję, że nadal razem siądziecie do wina, każdy do swojego, i dalej będziecie dyskutować, wymieniać się poglądami, a nie sloganami, czy też opiniami, które nie znoszą sprzeciwu i przez dyskutantów są uznawane za prawdy objawione.

Tym razem wybierzemy się do Toskanii. Tego pięknego, na pozór bezproblemowego regionu turystycznego. Nie będę wam pisał o Chianti w słomkowej butelce, bo to jest jak disco polo tamtejszych win. Może nie tak bezkompromisowo promowane jak ta muzyka w telewizji za nasz abonament w Polsce. Nawet nie o Chianti Classico, ani Riserva, czy Gran Selezione, choć one warte są osobnego artykułu. Przyrzekam, że kiedyś jeszcze o nich napiszę, oczywiście jak będziecie chcieli jeszcze mnie czy-

tać. Dziś opowiem wam o ekstraklasie Toskanii – **Brunello di Montalcino**.

Wino to jest topowym winem tego regionu i na pewno należy do najlepszych win Włoch. Jego historia nie jest zbyt długa, sięga 1888 roku, kiedy to Ferruccio Biondi-Santi zrobił pierwsze współczesne brunello. Trzeba jednak pamiętać, że wyśmienite wina z okolic Montalcino były znane już w 1831 roku, a Clemente Santi w drugiej połowie XIX wieku wyodrębnił klon sangiovese o nazwie grosso (zwany niekiedy też brunello). Należy wspomnieć, że brunello jest jedynym winem w Toskanii, które ma wpisane w wymaganiach apelacyjnych, że musi powstawać w 100% z sangiovese.

Początkowo wina powstawały rzadko (1891, 1925, 1945). W latach 60-tych XX wieku działało zaledwie 11 producentów brunello. Status DOC region otrzymał 1966 roku, zaś najwyższą klasę DOCG dopiero w 1980 roku. Obecnie działa około 200 winiarni produkujących ten trunek. To właśnie jawi się jednym z problemów regionu. Nie jest on z gumy i najlepszych parceli jest jak na lekarstwo, nie da się ich mnożyć.

Wino to może być wypuszczone na rynek dopiero 4 lata od zbiorów, z czego musi dojrzewać co najmniej 2 lata w dębowej beczce i 4 miesiące w butelce. W wersji riserva okres ten wydłuża się do 5 lat. Jednak najlepiej pić je co najmniej 10 lat od zbiorów, a najlepsze z nich mogą przetrwać w doskonałej formie 25–50 lat. Rocznik 2015, który pojawił się na sklepowych półkach w styczniu 2020, jest określany jako znakomity. Może warto już teraz kupić takie wino i poczekać chwilę, oczywiście przechowując pieczołowicie, w odpowiednich warunkach takową butelkę. Ona z całą pewnością wynagrodzi wam cierpliwość i za kilka lat, przy wyjątkowej okazji, sprawi wam mnóstwo radości.

Na teraz zaś proponuję skosztować młodszego brata brunello, i co za tym idzie znacznie tańszego – wino **Rosso di Montalcino** (ma również swoją apelację DOC). Wino to jest także robione w 100% z sangiovese. Jest ono jednak krócej starzone (przynajmniej rok), a dojrzałość osiąga po 1–3 latach i charakteryzuje się niższym potencjałem starzenia oraz niższym alkoholem i ekstraktywnością.

Czym smakuje brunello? Wiele w nim aromatów czereśni, wiśni, jeżyn, suszonych ziół, ale też skór, czy liści tytoniu. Wino to ma wysoką kwasowość,

wyraziste garbniki, ale przede wszystkim bardzo dobrą strukturę i długi finisz. To wyśmienite wino wymaga solidnego jedzenia. Idealna będzie dziczyzna, pieczeń wołowa, stek z T-bona, ale najlepiej la bistecca alla fiorentina, czyli befsztyk florencki. Mogą być też flaki po florencku posypane tokańskim pecorino. Wino to jednak jest tak „znaczące”, że może po prostu warto je wypić solo rozkoszując się jego złożonością.

Ja takie wino kupiłem ostatnio w moim ulubionym sklepie z winami. Stało na półce po lewej od wejścia. Ostatnio po tej stronie sklepu kupuję więcej win, choć po prawej stronie też zdarzają się okazy, które próbowałem. Trzeba przyznać, że ostatnimi czasy (może to tylko zbieg okoliczności) częściej kupuję wina po lewej stronie sklepu, są lep-

sze albo po prostu mi bardziej smakują. Tak naprawdę, to dla mnie przede wszystkim liczy się, żeby wino, którym mam zamiar się raczyć, było dobre, uczciwie zrobione, z poszanowaniem dla ludzi, którzy je tworzyli i robione dla każdego, który chce je spróbować, bez względu na narodowość, wyznanie czy światopogląd. Wino to przecież balsam na naszą duszę. Człowiek to zaś nie tylko układ kości, ścięgien i paru narządów wewnętrznych, ale (oczywiście moim skromnym zdaniem) przede wszystkim rozum, zdolny do krytycznego myślenia i empatyczna dusza.

Przemysław Michna
XXXVI WAM
1.02.2021

„Cisza wczesnej jesieni...”

Pamięci ppłk. lek. Jacka Białokozowicza – specjalisty ortopedii i rehabilitacji medycznej

*„Natrafiłem na to przechodząc ulicą i wydało mi się jak
wyjawione ludzkie przeznaczenie.*

*Ale nie miało nazwy i przypomniała mi się inna taka chwila dla
której słów szukałem aż znalazłem po dwudziestu latach.*

*Zacznę teraz na nowo i dążyć będę na jawie i we śnie, tylko
że ty razem, jak myślę, powie stop kończący się czas”.*

(Czesław Miłosz „Natrafiłem na to”)

Kochany Jacku!

Dzień 11 września kojarzył się nam z atakami na World Trade Center w Nowym Jorku, ale dziś kojarzy się nam też z Twoim strasznym wypadkiem pod Siemiatyczami.

A wydaje się, że to było tak niedawno, kiedy się poznaliśmy, kiedy 41 lat temu ukończyliśmy studia medyczne w Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego.

Losy rzuciły nas do różnych jednostek wojskowych, ale zawsze utrzymywaliśmy ze sobą kontakt. Twoje odejście przypomniało mi naszą młodość, studia, a przede wszystkim kadrę naukową, wspinających profesorów i wychowawców w Wojskowej Akademii Medycznej, którzy nas wychowali i ukształtowali na dobrych i odpowiedzialnych lekarzy. Należeli do nich: płk prof. Bohdan Wróblewski, doskonały ortopeda, etyk, były więzień Obozu Zagłady w Oświęcimiu, płk prof. Bronisław Kozłowski, płk prof. Krystian Żołyński i do dzisiaj czynny zawodowo płk prof. Zbigniew Dudkiewicz.

Z ogromnym sentymentem wspominam, Jacku naszą wspólną pracę w Centralnym Szpitalu Klinicznym Wojskowej Akademii Medycznej przy ul. Szaserów w Warszawie i troskliwą, wręcz ojcowską opiekę, jaką otaczali nas profesorowie: Donat Tylman, Andrzej Kalewski, Wiesław Siwek a także do dziś czynni zawodowo profesorowie: Krzysztof Kwiatkowski i Wojciech Marczyński.

Wspominam często również Twojego najbliższego przyjaciela, doskonałego ortopedę płk. dr. Michała Ziółka, który również przedwcześnie odszedł. Tradycje medyczne kontynuują dwaj synowie Michała – Kuba i Tomek, którzy także zostali ortopedami wojskowymi.

Byłeś Jacku kochającym i bardzo troskliwym mężem, ojcem i dziadkiem, emanowała z Ciebie ogromna czułość do bliskich. Jako lekarz byłeś bez-

interesowny, sumienny, bardzo życzliwy i wrażliwy na cierpienia drugiego człowieka. Swoim pacjentom oddawałeś swoje serce i poświęcałeś całe zainteresowanie.

Posiadałeś ogromną wiedzę i doświadczenie, jednak na zawsze pozostałeś bardzo skromnym człowiekiem. Byłeś osobą niezwykle prawą, uczciwą, szlachetną – te cechy świadczą o wartości człowieka i rzutują na osobowość innych ludzi. Ważne są przecież dni, których nie znamy, ważni są Ci, których kochamy i ważny jest czas, który upływa i nikt nie wie, kiedy się zatrzyma...

Kultura, elegancja, wrażliwość i serdeczność – to cechy, które wszyscy będziemy z Tobą utożsamiać. W świecie pełnym antagonizmów, niepewności, zawiści i niepokoju swoją osobowością i zachowaniem wprowadzałeś spokój, zrozumienie, potrafiłeś łagodzić wszelkie konflikty, udowadniając wszystkim pacjentom, jak są dla Ciebie ważni.

Nasz wielki poeta Cyprian Kamil Norwid twierdził, że z najważniejszych wartości tego świata pozostanie tylko poezja i dobroć, ale znając Ciebie jestem przekonany, że zostanie przede wszystkim miłość, która potrafi niwelować wszelkie niedoskonałości, zwyciężyć każde zło i przybliżyć nas do drugiego człowieka.

Odszedłeś, a w naszych sercach została ogromna tęsknota i nadzieja, że kiedyś jeszcze się spotkamy. Ostatnie pożegnanie, kochany Jacku pokazało, jak wielką wdzięcznością, serdecznością i sympatią obdarzali Cię pacjenci, a Ty im swoim zachowaniem, zaangażowaniem i całym życiem uczucia te odwzajemniałeś. Twoje życie Jacku zostawiło trwałe ślad w naszych życiorysach.

Marek Kulej
ortopeda, przyjaciel Jacka
(XVI Kurs WAM)

Jan Bogumił Gudeit – farmaceuta wojskowy Księstwa Warszawskiego (cz. II)

– W r. 1809 zajmuje już stanowisko Naczelnego Aptekarza Wojsk Księstwa Warszawskiego. W r. 1810 przyjął udział w przetłumaczeniu z francuskiego i opracowaniu, stosownie do potrzeb, książki p. t. „Przepisy Lekarstw dla Szpitalów Wojska Polskiego”, wspólnie z Lafontainem i Bergonzonim. W r. 1810 Gudeit zajął stanowisko Inspektora Generalnego Służby Zdrowia, z przydzieleniem do sztabu głównego, spełniając jednocześnie obowiązki Naczelnego Aptekarza W. Polskiego. Gdy w r. 1809 powołano do życia szkołę lekarsko-farmaceutyczną pod nazwą „Wydział Akademiczny Nauk Lekarskich”, Gudeit położył ofiarą swą podwalinę pod bibliotekę szkoły. Gudeit był właścicielem domu, w którym posiadał aptekę. Po śmierci żony, Elżbiety, córki Jana Sięga, wstąpił po raz wtóry w związki małżeńskie z Ludwiką z Goulléfów. Upadający na zdrowiu, oddał w r. 1813 aptekę pod zarząd Teodora Heinricha (ale nie przeszkodziło mu to w troskliwym zajmowaniu się wycieńczonymi odwrotem spod Moskwy farmaceutami wojskowymi i z całą pewnością uratował życie Karolowi Eichlerowi)²⁵, który w jednej z korespondencji z czcią wielką o nim się wyraża. W r. 1818 już nie żył. Aptekę prowadziła wdowa, a w r. 1842, po jej zgonie, kierunek interesów objął syn, Jan Gudeit. Popioły Gudeita spoczęły na cmentarzu ewangelickim...²⁶.

W dziejach tego farmaceuty natrafiamy jednak na pewien fakt, który pomija milczeniem Kazimierz Wenda. Otóż, o czym wspomina Franciszek Giedroyc, został on pozbawiony swoich funkcji wyrokiem sądu wojskowego dywizji I dnia 5.06.1812 roku²⁷. Tą samą informację znaleźć można u Bronisława Gembarzewskiego²⁸, natomiast Zofia Lech, nie podając przy tym źródła pisze, iż miało to miejsce 5.05.1812 roku (tu nie można wykluczyć błędu zecerskiego), zaś Jan Bogumił Gudeit został tylko zwolniony z zajmowanego stanowiska, po czym zajął się prowadzeniem własnej apteki²⁹.

Co mogło być tego przyczyną? Sądy wojskowe orzekały na ogół w sprawach bardzo poważnych. Aby poznać zakres ich działania, wystarczy zapoznać się z obowiązującymi na terenie Księstwa Warszawskiego „Artykułami Wojskowymi”³⁰, które stanowiły podstawę do powoływania tego gremium. Jest to tym bardziej trudne do wyjaśnienia, iż medycy wojskowi, a więc i farmaceuci, choć nosili zaczerpnięty z Francji tytuł *officier de sante*³¹ nie byli oficerami *stricto sensu*. W związku z tym, owszem

dotyczyły ich paragrafy „Artykułów...”, lecz przede wszystkim ogólne. Te są zawarte w ostatnim, ósmym tytule (takim mianem określano podówczas rozdział) „O nieposłuszeństwie wojskowym”³² odnoszącym się do działań podejmowanych w przypadku ogłoszenia pogotowia wojennego. Można tam m.in. przeczytać: nakoniec ieżeby to był Urzędnik (tym mianem często z dodaniem określenia zdrowia tytułowano lekarzy) albo przywiązany do wojska, będzie pozbawiony swego urzędu i ukarany *iednomiesięcznym więzieniem*³³. Ewentualnie taką sentencję wyroku można nawet zaakceptować, gdyż w 1812 roku owszem czynione były intensywne przygotowania do działań zbrojnych, ale przypuszczalnie sprawa toczyła się już wcześniej i w tymże roku miała tylko swój finał.

Cóż za tym mogło wpłynąć na tak surowe orzeczenie?

Danych bezpośrednich jest niezwykle mało, gdyż, nad czym ubolewał już Franciszek Giedroyc, archiwa wojskowe Szpitala Ujazdowskiego nie istnieją. Ale, zapoznając się z informacjami o farmaceutach, jacy służyli wówczas w armii Księstwa Warszawskiego i które on sam zgromadził w zakończeniu swojej pracy zatytułowanym „Rodowody”³⁴ często można natrafić na notatkę o nadużywaniu przez nich alkoholu. Informował o tym m.in. aptekarz dywizji II Szymon Skulski w raporcie, jaki złożył Leopoldowi Lafontaine³⁵. On sam również borykał się z tym problemem wśród personelu apteki przy lazarecie w Lublinie. Mało, jeden z dokumentów donosił nawet, iż któryś z farmaceutów *zepsuty okolicznościami i niewystrzeganiem się złej kompanii do tego stopnia w nałóg pijaństwa się zapuścił, że w niedostatku napojów gorących opiumy gryzie i niezdolnym do służby się staje*³⁷. To mogło stanowić podstawę poważnego oskarżenia o brak nadzoru.

Czy w grę wchodziły inne przyczyny jak np. malwersacje finansowe? Trudno wykluczyć, choć jeśli Jan Bogumił Gudeit nadal utrzymał dom, aptekę oraz zasobny księgozbiór, którym wspierał później utworzoną w Warszawie w 1809 roku Szkołę Medyczną³⁸, przypuszczalnie nie. Przemawia za tym zapis odpowiednich paragrafów z „Urządzenia Szpitalów”³⁹, powstałego w 1809 roku pierwszego bardzo szczegółowego dokumentu kompleksowo instytucjonalizującego wojskową służbę zdrowia

Historia

w Księstwie Warszawskim. Zgodnie z ich brzmieniem musiałyby pokryć powstałe braki, gdyż odpowiadała za to swoim mieniem.

Nie jest wykluczone, iż było to pokłosie sprawy, o której wspominał w swoich notatkach Eduard Bignon, ówczesny francuski rezydent w Warszawie pełniący tę funkcję w latach 1811 i 1813⁴⁰ pisząc: *pevien aptekarz wojskowy przekonany o malwersację i skazany na lat 20 do kajdan oskarżył swoich zwierzchników. Jeden z komisarzy wojskowych skompromitowany jego zeznaniami stawiony przed sądem wojennym uznany został za uniewinnionego*⁴¹. Decyzja ta, o czym wspomina Juliusz Willaume w swojej pracy⁴² mogła wzbudzić zastrzeżenia – znów brak jest danych czy słuszne – u generała Józefa Wielhorskiego i być może on, jako iż kierował ministerstwem wojny, gdy chodzi o sprawy administracyjno-gospodarcze postanowił ukarać winnego.

Przypuszczalnie, obowiązki – mówiąc językiem współczesnym – trochę Jana Bogumiła Gudeita przerosły. Nie mógł być wszędzie i wszystko kontrolować, tym bardziej, iż były to trudne początki planowej organizacji.

A zasłużył się bardzo. Pierwszy raz opracowując akapity poświęcone funkcjonowaniu aptek wojskowych w szpitalach, jakie zostały zamieszczone we wspomnianym już „*Urządzeniu Szpitalów...*”⁴³. Zagadnienia te omówił w rozdziale 7 noszącym tytuł „O aptekarzach” oraz w kolejnym opatrzonym numerem 8 – „O aptekach”⁴⁴. Widać w nich dużą znajomość tematu, jak również chęć dopasowania wymogów do skromnych zasobów finansowych, a przede wszystkim braku odpowiednio wykształconej kadry fachowej. Przypuszczalnie data wydania tego dokumentu sprawiła, iż Kazimierz Wenda w sporządzonym przez siebie biogramie, jako datę uzyskania przez Jana Bogumiła Gudeita tytułu inspektora podaje właśnie ten rok.

Po raz drugi Jan Bogumił Gudeit oddał swoje usługi niezwykle czynnie uczestnicząc w opracowaniu kolejnej już, po farmakopei tzw. kościuszkowskiej wydanej w 1794 roku przez Jacka Hiacynta Dziarkowskiego⁴⁵, obszernej i zdecydowanie bardziej szczegółowej farmakopei wojskowej. W nagłówku, co prawda, przeczytać można, iż dziełko to zostało przetłumaczone z języka francuskiego, lecz już pobieżne zapoznanie się z treścią pozwala postawić wniosek, iż jest to opracowanie w pełni samodzielne, powstałe w Polsce. Najlepszym dowodem są wymienione już w tytule z *odmianami stosownie do kraju naszego*⁴⁶. Zachowuje ono tylko – przy tym także nie w całej pełni – układ, farmakopei francuskiej, w wersji obowiązującej od 1804 roku⁴⁷, a wiele wskazuje na to iż,

przypuszczalnie autorom, więc i Janowi Bogumiłowi Gudeitowi, znana była również mniej obszerna edycja opublikowana we Włoszech w 1806 roku⁴⁸.

Z tej pracy, a szczególnie ze specjalnych tabel zamieszczonych w zakończeniu, widać troskę o zaopatrzenie farmaceutyczne, szczególnie ambulanśców udających się praktycznie na pierwszą linię. Znalazło to swoje przełożenie praktyczne w czasie kampanii 1812 roku, o czym wspomina w swoim pamiętniku Karol Eichler⁴⁹.

Czy coś po Janie Bogumile Gudeicie pozostało w wymiarze fizycznym? W biogramie sporządzonym przez Kazimierza Wende można znaleźć wzmiankę, iż *miejsce na którym zwłoki Gudeita spoczywają z d. 1 stycznia r. 1920 będzie sprzedane o ile nie zgłoszą się prawi właściciele*⁵⁰. A jednak... można coś znaleźć. W pięknym, choć skromnym lapidarium tuż przy wschodnim murze Cmentarza Ewangelicko-Augsburskiego przy ul. Młynarskiej w Warszawie, urządzonym tam w końcu lat 80-tych XX wieku⁵¹ znaleźć można płytę zachowaną z grobowca, w którym spoczywał naczelny farmaceuta Księstwa Warszawskiego. Jest to rzecz o tyle ciekawa i istotna, iż postaci tej nie wspomina Eugeniusz Szulc w swojej monografii poświęconej tej nekropolii⁵².

I zgodzić się trzeba, iż: jako żywe świadectwo, ten ślad powinien istnieć.

Maria J. Tuross
Warszawski Uniwersytet Medyczny

- 25 Z. Lech, Kerol Eichler. Bieg życia mój. cz. II. 1813–1852. Nieznany pamiętnik farmaceuty Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego... – s. 261.
- 26 K. Wenda, Z dziejów aptekarstwa wojskowego za Księstwa Warszawskiego w: „Wiadomości Farmaceutyczne” nr. 8, R. XLVI, Warszawa czerwiec 1919, s. 120–121
- 27 Fr. Giedroyc Służba zdrowia w dawnym wojsku polskim... – s. 417.
- 28 B. Gembarzewski, Wojsko Polskie. Księstwo Warszawskie 1807–1814, Gebethner i Wolff, Warszawa 1905 s. 261.
- 29 Z. Lech, Kerol Eichler. Bieg życia mój. cz. II. 1813–1852. Nieznany pamiętnik farmaceuty Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego... – s. 261.
- 30 „Artykuły Woyskowe” w Warszawie w Drukarni Sukcesorek Zawadzkich 1809
- 31 Tu za: A. Pigead, L'armee de Napoleon 1800–1815, Ed. Tallandier, Paris, 2000 s. 37.
- 32 „Artykuły Woyskowe” ... – s. 30–39.
- 33 Tamże, s. 31.
- 34 Fr. Giedroyc Służba zdrowia w dawnym wojsku polskim... – s. 363–549.
- 35 Tamże, s. 389.
- 36 Tamże, s. 485.
- 37 AGAD, Arch. Główne Księstwo Warszawskie nr. 1664.
- 38 M. J. Turos, ...po Historii błędząc w: red. M. Zielonka, M. Krawczyk, M. J. Turos, Warszawski Uniwersytet Medyczny. Senat – historia i współczesność najważniejszego ciała kolejalnego uczelni, Wyd. WUM, Warszawa 2013 s. 10–21.
- 39 „Urządzenie Szpitalów dla Woysk Xięstwa Warszawskiego” w drukarni „Gazety Warszawskiej” w Warszawie 1809.
- 40 R. Bielecki, Encyklopedia wojen napoleońskich, TRIO, Warszawa, 2002 s. 79.
- 41 „Polska w roku 1811 i 1813 we wspomnieniach dyplomaty Edwarda Bignona” Tow. Udz. „Kurjer Litewski” Wilno 1913 s. 73.
- 42 J. Willaume, Służba zdrowia armji Księstwa Warszawskiego w przededniu kampanji 1812 r. Drukarnia Wzorowa, 1926, s. 10
- 43 „Urządzenie Szpitalów dla Woysk Xięstwa Warszawskiego” w drukarni „Gazety Warszawskiej” w Warszawie 1809
- 44 Tamże, s. 19–20.
- 45 „Pharmacopoea castrensis & nosocomialis exercitus nationalis” edita Varsoviae Anno 1794. Reprint Kraków 2010
- 46 „Przepisy lekarstw dla Szpitalów Woyska Polskiego Dzieło tłomaczone z języka francuzkiego...” w Warszawie roku 1810, karta tytułowa.
- 47 Formulaire pharmaceutique a l'usage des hôpitaux militaires Paris An. XII – 1804.
- 48 Formulaire pharmaceutique a l'usage des hôpitaux militaires Ed. J. J. Destefanis, Milan 1806
- 49 Z. Lech, Karol Eichler „Bieg życia mój” Nieznany pamiętnik farmaceuty Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego. Część I kampania 1812 w: „Arch. Hist. Med.” 1978, XLI, s. 114.
- 50 K. Wenda, Z dziejów aptekarstwa wojskowego za Księstwa Warszawskiego... – s. 120–121.
- 51 „Cmentarze Ewangelickie w Warszawie – przewodnik praktyczny”, Wyd. Foto Art. Print Warszawa br. r. wyd. s. 100
- 52 E. Szulc, Cmentarze ewangelickie w Warszawie, KAW, Warszawa 1989 s. 261.

Bibliografia

Archiwa

1. AGAD Z akt Dyrektora Wojny rkps. „Etat chirurgów, felczerów, aptek i potrzeb lazaretowych dla 3-ech legionów Wojsko Narodowe składających” rkps.52, k.39.
2. AGAD, Arch. Główne Księstwo Warszawskie nr. 1664

Opracowania

1. „Artykuły Woyskowe” w Warszawie w Drukarni Sukcesorek Zawadzkich 1809
2. R. Bielecki, Encyklopedia wojen napoleońskich TRIO, Warszawa 2002
3. „Cmentarze Ewangelickie w Warszawie – przewodnik praktyczny”, Wyd. Foto Art. Print Warszawa br. r. wyd
4. „Encyklopedia Powszechna” wyd. S. Orgelbranda, Warszawa 1862 T. 10 (Glin-Guis).
5. Formulaire pharmaceutique a l'usage des hôpitaux militaires Paris An. XII – 1804

6. Formulaire pharmaceutique a l'usage des hôpitaux militaires Ed. J. J. Destefanis, Milan 1806
7. B. Gembarzewski, Wojsko Polskie. Księstwo Warszawskie 1807–1814, Gebethner i Wolff, Warszawa 1905
8. Fr. Giedroyć, Służba zdrowia w dawnym wojsku polskim, Departament Sanitarny, Warszawa 1927
9. E. Grzelak, Materiały do początków nowożytnego podziału kwalifikacji w służbie zdrowia Wojska Polskiego, w: „Biuletyn Wojskowej Akademii Medycznej” 1968, T. XI. z. 4
10. K. Janicki, Służba zdrowia Legii Poznańskiej wojsk Księstwa Warszawskiego w: „Kronika Miasta Poznania” 1997, nr. 3
11. Z. Podgórska-Kławe, Szpitale warszawskie 1388–1945, PWN Warszawa 1975
12. J. Krzyś, Służba zdrowia wojsk polskich w latach 1806–1807, Koło Miłośników Dziejów Grudziądza, Grudziądz 2011
13. Z. Lech, Karol Eichler „Bieg życia mój” Nieznany pamiętnik farmaceuty Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego. Część I kampania 1812 w: „Arch. Hist. Med.” 1978, XLI
14. Z. Lech, Karol Eichler. Bieg życia mój. cz. II. 1813–1852. Nieznany pamiętnik farmaceuty Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego, w: „Arch. Hist. Med.”, 1978, XLI, 2
15. W. Męczkowski, Służba zdrowia w wojsku polskim w: „Pierwszy Zjazd Poświęcony Polskiej Medycynie Wojskowej”, Warszawa 1917
16. R. Papliński, Zaopatrzenie sanitarne wojska polskiego w okresie Księstwa Warszawskiego, w „Farmacja Polska” 1968 nr 1/2
17. „Pharmacopoea castrensis & nosocomialis exercitus nationalis” edita Varsoviae Anno 1794. Reprint Kraków 2010
18. A. Pigéard, L'armee de Napoleon 1800–1815, Ed. Tallandier, Paris, 2000
19. „Polska w roku 1811 i 1813 we wspomnieniach dyplomaty Edwarda Bignona” Tow. Udz. „Kurjer Litewski” Wilno 1913
20. „Przepisy lekarstw dla Szpitalów Wojska Polskiego Dzieło tłómaczone z języka francuzkiego...” w Warszawie roku 1810
21. E. Szulc, Cmentarze ewangelickie w Warszawie, KAW, Warszawa 1989
22. M. J. Turowski, ...po Historii błędząc w: red. M. Zielonka, M. Krawczyk, M. J. Turowski, Warszawski Uniwersytet Medyczny. Senat – historia i współczesność najważniejszego ciała kolegialnego uczelni, Wyd. WUM, Warszawa 2013
23. „Urządzenie Szpitalów dla Wojsk Księstwa Warszawskiego” w drukarni „Gazety Warszawskiej” w Warszawie 1809.
24. K. Wenda, Z dziejów aptekarstwa wojskowego za Księstwa Warszawskiego w: „Wiadomości Farmaceutyczne” nr. 8, R. XLVI, Warszawa czerwiec 1919
25. „Wielka Encyklopedia Powszechna Ilustrowana”, wyd. S. Sikorski, Warszawa 1901 T. 27–28 (Grzyby – Hirschberg)
26. J. Willaume, Służba zdrowia armji Księstwa Warszawskiego w przededniu kampanji 1812 r. Drukarnia Wzorowa, 1926
27. „Wojsko Księstwa Warszawskiego. Generałowie, Adiutanci, Sztaby” Wyd. „Karabela”, Warszawa 2018
28. „Zarys dziejów wojskowej służby zdrowia” red. St. Wojtkowiak, Wyd. MON 1974

Zachowajmy Ich w naszej pamięci

Śp.

lek. Robert Pawluch

29.12.1956–7.01.2021

Śp.

lek. Ludwik Kuźniar

4.03.1935–20.11.2020

KONKURS FOTOGRAFICZNY

dla lekarzy i lekarzy dentyistów

PRACA LEKARZA W CZASIE PANDEMII

Termin nadsyłania prac mija 31 marca 2021 r.

REGULAMIN KONKURSU:

dostępny również na

WWW.IZBA-LEKARSKA.PL

Zasady uczestnictwa

1. Komisja organizuje konkurs „Praca lekarza w czasie pandemii”.
2. Konkurs polega na wykonaniu fotografii przedstawiającej lekarza w czasie pracy w okresie pandemii.
3. Fotografie należy przysyłać w formie elektronicznej na adres: komisjakultury@oilwaw.org.pl z dopiskiem „Konkurs Fotograficzny” – „Praca Lekarza w czasie pandemii” do dnia 31 marca 2021 do godziny 23:59.
4. Każdy uczestnik może zgłosić maksymalnie jedną fotografię.
5. Komisja rozstrzygnie konkurs do dnia 31 maja 2021 roku i spośród wysłanych fotografii wyłoni trzy najlepsze i przyzna stosowne nagrody za pierwsze, drugie i trzecie miejsce.
6. Nagrody w konkursie przyznaje Komisja Kultury Okręgowej Rady Lekarskiej w Warszawie.
7. Nagrodzone prace zostaną opublikowane na stronie internetowej Okręgowej Izby Lekarskiej w Warszawie, na FB oraz w Pulsie.
8. Organizator zastrzega sobie prawo do unieważnienia konkursu fotograficznego w przypadku wystąpienia okoliczności niezależnych od Organizatora, a w szczególności gdy w terminie nie wpłynęło żadne zdjęcie konkursowe.
9. Przesłanie fotografii konkursowej jest równoznaczne z akceptacją zasad konkursu.
10. Prawa autorskie oraz dane osobowe:
  - a. Uczestnicy konkursu prześlą zdjęcia, które nie naruszają majątkowych i osobistych praw autorskich osób trzecich oraz jest całkowicie oryginalny i nie zawiera żadnych zapożyczeń z innego dzieła.
  - b. Zgodnie z art. 6 ust.1 lit. a ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. (Dz.U.U.E.L119.1), uczestnik konkursu wyraża zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych przez Okręgową Izbę Lekarską w Warszawie w celu realizacji konkursu, w celu przekazania nagrody lub upominków, informacji o rozstrzygnięciu konkursu oraz publikacji imienia i nazwiska na fanpage oraz stronie [www Okręgowej Izby Lekarskiej w Warszawie](http://www.Okręgowej Izby Lekarskiej w Warszawie).
  - c. Administratorem danych osobowych jest Okręgową Izba Lekarska w Warszawie im. prof. Jana Nielubowicza. Dane przekazywane przez uczestników będą przetwarzane wyłącznie przez Organizatora w celu realizacji Konkursu, w celu przekazania nagrody lub upominków i informacji o rozstrzygnięciu Konkursu. Dane będą przechowywane przez okres 3 lat, w związku z możliwymi roszczeniami w sprawach o naruszenie praw autorskich.
  - d. Uczestnik posiada prawo do żądania od Administratora dostępu do swoich danych osobowych, oraz w każdym czasie ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania danych osobowych, wniesienia sprzeciwu wobec takiego przetwarzania, przenoszenia danych, wniesienia skargi do organu nadzorczego, cofnięcia zgody na przetwarzanie danych osobowych. Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych możliwy jest za pośrednictwem adresu email iod@oilwaw.org.pl.
  - e. Uczestnik Konkursu wysyłając zdjęcie wyraża zgodę na jej publikację oraz wyraża zgodę na publikację swojego imienia i nazwiska bez odrębnego wynagrodzenia.
  - f. Głównym celem publikacji jest zaprezentowanie zdjęć Internautom, którzy odwiedzają fanpage oraz stronę [www OIL w Warszawie](http://www.OIL w Warszawie).

W razie jakichkolwiek pytań lub wątpliwości dodatkowe informacje na temat konkursu można uzyskać pod adresem e-mail: komisjakultury@oilwaw.org.pl

